

مقایسه‌ی تطبیقی هویت حرفه‌ای در دانشجویان پرستاری اینترنت‌نشیپ و کارآموزی در عرصه در دانشگاه‌های علوم پزشکی اصفهان و شهید بهشتی تهران در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳

گلستانه رضایی^۱، عاطفه اعلائی^۲، مهسا بوذری پور^۳، احمدرضا یزدان نیک^۴، نسرين سلیمان^۵

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: برنامه‌ی درسی رشته‌ی پرستاری، مشتمل بر دو بخش نظری و آموزش عملی (به منظور کسب مهارت‌های بالینی) بوده، در واقع هدف غایی این برنامه‌ی درسی چیزی جز ایجاد توانایی ارائه‌ی مراقبت اصولی و اجرای صحیح فرایند پرستاری نیست.

روش‌ها: این پژوهش از نوع مقطعی چهار گروهی، یک مرحله‌ای است. نمونه پژوهش شامل ۱۹۶ از دانشجویان پرستاری ترم ۷ و ۸ دانشکده‌های پرستاری و مامایی اصفهان و شهید بهشتی تهران بود که شرایط ورود به پژوهش را داشتند که به روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل فرم اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه هویت حرفه‌ای دانشجویان پرستاری بود. به منظور تحلیل داده از آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که میانگین نمرات هویت حرفه‌ای در ترم ۷ برای گروه اینترنت‌نشیپ و غیراینترنت‌نشیپ تفاوت معناداری نداشت، اما در ترم ۸، میانگین نمره هویت حرفه‌ای گروه اینترنت‌نشیپ به طور معناداری بالاتر از گروه غیراینترنت‌نشیپ بود ($P = 0/03$).

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که روش آموزش اینترنت‌نشیپ در ترم‌های پایانی می‌تواند تأثیر مثبتی بر هویت حرفه‌ای دانشجویان پرستاری داشته باشد.

واژگان کلیدی: هویت حرفه‌ای؛ دانشجویان پرستاری؛ طرح اینترنت‌نشیپ؛ کارآموزی در عرصه

ارجاع: رضایی گلستانه، اعلائی عاطفه، بوذری پور مهسا، یزدان نیک احمدرضا، سلیمان نسرين. مقایسه‌ی تطبیقی هویت حرفه‌ای در دانشجویان پرستاری اینترنت‌نشیپ و کارآموزی در عرصه در دانشگاه‌های علوم پزشکی اصفهان و شهید بهشتی تهران در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳. مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۴۰۵؛ ۴۴ (۸۴۹): ۱۸-۲۴.

مقدمه

برنامه‌ی درسی رشته‌ی پرستاری مشتمل بر دو بخش نظری و آموزش عملی بوده، در واقع هدف غایی این برنامه‌ی درسی چیزی جز ایجاد توانایی ارائه‌ی مراقبت اصولی و اجرای صحیح فرایند پرستاری نیست (۱). مهم‌ترین عامل در جهت رسیدن به این هدف، آموزش بالینی پرستاری است (۲). آموزش بالینی، فرایندی پویاست که در این نوع آموزش، دانشجویان با حضور در بالین و تعامل با مربی تجربیاتی را

کسب می‌کنند و مفاهیم آموخته‌شده را در عمل به کار می‌گیرند (۳). ارتباط بین آموزش و بالین پرستاری مستلزم تعامل دو طرفه آن‌ها می‌باشد، بدین معنا که از طرفی آموزش دروس نظری پرستاری باید بر اساس واقعیت‌های بالین بنا گردد (۴)، از طرف دیگر عملکرد پرستاری در بالین باید از دانش نظری پرستاری بهره‌مند شود. این ارتباط متقابل تضمین‌کننده پرستاری اصولی و حرفه‌ای خواهد بود (۵). دانشجویان در بالین به دو صورت اینترنت‌نشیپ و غیر اینترنت‌نشیپ آموزش می‌بینند (۶). در

- ۱- کارشناسی ارشد پرستاری، گروه پرستاری داخلی- جراحی، مرکز تحقیقات توسعه علوم پرستاری و مامایی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران
 - ۲- کارشناسی ارشد پرستاری، مربی، گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
 - ۳- استادیار، گروه پرستاری داخلی- جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران، تهران، ایران
 - ۴- استادیار، گروه پرستاری ویژه، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
 - ۵- کارشناسی ارشد آمار زیستی، گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
- نویسنده‌ی مسؤو: عاطفه اعلائی؛ کارشناسی ارشد پرستاری، مربی، گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

Email: ms.allaei@gmail.com

حرفه‌ای تأثیر بگذارد (۲۲). به ویژه حضور دانشجویان در دوره‌های اینترنتی و کارآموزی در عرصه می‌تواند باعث شکل‌گیری هویت حرفه‌ای دانشجویان پرستاری شود (۲۳). علیرغم تمامی تلاش‌های صورت گرفته در زمینه ارتقاء کیفیت آموزش بالینی دانشجویان پرستاری نشان می‌دهد، که دانش‌آموختگان این رشته از مهارت‌های عملی و کارآیی لازم در محیط‌های واقعی کار برخوردار نیستند (۲۳، ۲۴).

در ارتباط با مقایسه‌ی دو روش اینترنتی و غیر اینترنتی پژوهش‌های زیادی انجام شده است از جمله نتایج مطالعه‌ی غفاری و همکاران در ارتباط با مقایسه‌ی نحوه‌ی ارائه درس بالینی با دو روش کارآموزی در عرصه و اینترنتی بر صلاحیت بالینی دانشجویان پرستاری نشان داد که میانگین افزایش نمره‌ی کل صلاحیت‌های بالینی دو گروه اختلاف معنی‌داری وجود دارد و در گروه اینترنتی این افزایش بیشتر بود (۶).

اگرچه نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد که روش اینترنتی دارای برخی مزایا نسبت به روش غیر اینترنتی می‌باشد (۴)؛ اما نتایج بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که پژوهشی جامع در ارتباط با مقایسه آموزش‌های بالینی به دو روش اینترنتی و غیر اینترنتی از منظر دست‌یابی پرستاران به هویت حرفه‌ای انجام نشده است. از این رو هدف پژوهش حاضر، مقایسه‌ی تطبیقی هویت حرفه‌ای در دانشجویان سال آخر پرستاری اینترنتی و غیر اینترنتی در دانشگاه‌های علوم پزشکی اصفهان و شهید بهشتی تهران می‌باشد.

روش‌ها

این مطالعه از نوع مقطعی چهار گروهی، یک مرحله‌ای است با مشارکت دانشجویان پرستاری ترم ۷ و ۸ در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳ انجام گرفت. در این پژوهش حجم نمونه با استفاده از فرمول زیر و احتمال ریزش ۱۰ درصد ۱۹۶ نفر بدست آمد که ۹۸ نفر در گروه اینترنتی و ۹۸ نفر در گروه غیر اینترنتی بود. در این پژوهش حجم نمونه با استفاده از فرمول زیر محاسبه گردید:

$$n = \frac{\sigma^2 \left(Z_{1-\beta} + Z_{1-\frac{\alpha}{2}} \right)^2}{d^2}$$

که در آن α ضریب اطمینان است که برابر با ۰/۰۵ در نظر گرفته شد. Z مقدار بحرانی است که از جدول توزیع نرمال استاندارد به دست آمد.

$1 - \beta$ توان آماری است که برابر با ۰/۸ در نظر گرفته شد. σ انحراف معیار جامعه است. d دقت برآورد است که مقدار آن می‌تواند بین ۰/۱ تا ۰/۹ انتخاب شد.

نمونه‌گیری به صورت تصادفی طبقه‌ای از دانشجویان پرستاری ترم ۷ و ۸ دانشکده‌های پرستاری و مامایی دانشگاه‌های علوم پزشکی

روش آموزش بالینی اینترنتی دانشجویان ترم‌های آخر که به سطوح مناسبی از توانمندی رسیده‌اند، در بیمارستان بدون حضور استاد وظیفه مراقبت از بیمار را بر عهده می‌گیرند (۷). در این روش، مربی فقط بر روند اجرای صحیح کار نظارت دارد و حضور مستقیم مربی جهت آموزش تئوری و عملی وجود ندارد (۸) و باعث افزایش اعتماد به نفس (۷) و مهارت و قدرت تصمیم‌گیری بالینی می‌شود (۴). گرچه دانشجویان از مدل اینترنتی راضی بوده‌اند اما آنان گزارش کردند که به کار گرفت آنان به انجام اقدامات پایه پرستاری مانع از انجام اقدامات پیچیده‌تر پرستاری شده است و همچنین پرستاران به دلیل بارکاری زیاد، زمان لازم برای آموزش دانشجویان پرستاری را نداشتند (۹). مدل رایج دیگر در آموزش بالینی دانشجویان پرستاری کارآموزی در عرصه است که از ترم ۷ شروع می‌شود (۱۰) در این نوع مدل آموزش دانشجویان ارتباط مستقیمی با اساتید دارند و از حمایت بیشتری برخوردارند (۹، ۱۱).

با این وجود، برخی مطالعات نشان می‌دهد که کارآموزی در عرصه نتوانسته است توانمندی حرفه‌ای دانشجویان را در حد مطلوب ارتقاء دهد (۱۲). به طور کلی وجود مشکلات متعدد در آموزش‌های بالینی از جمله: ضعف در برنامه‌ی آموزشی (۱۳)، دسترسی ناکافی به امکانات رفاهی و آموزشی، عدم همکاری تیم بهداشتی-درمانی در طول دوره مانع از دستیابی به اهداف این دوره بوده است (۱۴، ۱۵) و دانشجویان بعد از گذراندن دوره‌ی کارآموزی نمی‌توانند مستقل مراقبت از بیمار را بر عهده بگیرند (۱۶) و همچنین دانشجویان مهارت کافی را نداشته و به عنوان یک پرستار هویت حرفه‌ای ندارند (۶، ۱۷). هویت حرفه‌ای (Professional identity) به عنوان درک از خود حرفه‌ای مبتنی بر نگرش‌ها، عقاید، احساسات، ارزش‌ها، تجارب و مهارت مشترک میان اعضای حرفه تعریف شده است (۲۰-۱۸). به عبارتی دیگر هویت حرفه‌ای، فرایندی است که در آن هر پرستار هویت حرفه‌ای خودش را به عنوان پرستار تثبیت می‌کند (۲۱).

برای دانشجویان، آغاز رسمی هویت حرفه‌ای، همزمان با آغاز تحصیل از طریق آموزش‌های عملی و نظری در حوزه‌ی رشته‌ی تحصیلی ایجاد می‌شود (۲۲). انتظار می‌رود برآیند آموزش و تحصیل دانشجویان در دوره‌ی چهار ساله در دانشگاه ایجاد هویت حرفه‌ای در دانشجویان باشد. عواملی مانند ناسازگاری بین آموزش تئوری و عملی و عدم ارائه‌ی تصویر شفاف از حرفه‌ی پرستاری بر توسعه هویت حرفه‌ای پرستاران تأثیرگذار است (۲۳). همچنین داشتن مهارت در فعالیت‌های بالینی، هدایت، تعهد حرفه‌ای (۲۴)، احساس تعلق‌پذیری به حرفه، مشارکت بین حرفه‌ای (۱۸، ۲۱) و از همه مهم‌تر نگرش دانشجویان نسبت به حرفه پرستاری بر شکل‌گیری هویت حرفه‌ای تأثیرگذار می‌باشند (۱۱). بنابراین می‌توان گفت هویت حرفه‌ای تا حد زیادی نتیجه آموزش است و آموزش‌ها می‌توانند روی شکل‌دهی هویت

(Social modeling) می‌پردازد. هر سؤال دارای مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای می‌باشد که بدین صورت نمره‌دهی می‌شود: کاملاً مخالفم (امتیاز ۱)، مخالفم (امتیاز ۲)، نظری ندارم (امتیاز ۳)، موافقم (امتیاز ۴) و کاملاً موافقم (امتیاز ۵). پایین‌ترین امتیاز این پرسشنامه ۱۷ و بیشترین امتیاز ۸۵ می‌باشد (۲۵).

Hao و همکاران، پایایی این پرسشنامه را ۸۳ درصد و روایی قابل قبولی را گزارش کردند این پرسشنامه در ایران توسط Haghghat و همکاران (۲۰۱۹) روایی ۸۹ درصد و پایایی آن را با آلفای کرونباخ ۰/۷۸ گزارش کردند (۲۶). نتایج پژوهش با استفاده از روش‌های آماری توصیفی (تعداد، درصد، میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی (آزمون‌های χ^2 , Paired T-test, Independent sample T-test و تحلیل کوواریانس) استفاده شد و سپس داده‌ها در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ (Armonk, NY) تجزیه و تحلیل شد. سطح معنی‌داری برای همه‌ی آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

در این پژوهش، ۱۹۶ دانشجوی پرستاری شرکت کردند. نتایج آزمون χ^2 و Independent sample T-test نشان داد که در توزیع متغیرهای دموگرافیک در دو گروه بجز در معدل نیمسال فعلی که دانشجویان اینترنشیپ بیشتر از غیراینترنشیپ بود ($P = ۰/۰۰۵$)، تفاوت معناداری مشاهده نشد ($P > ۰/۰۰۵$) (جدول ۱).

میانگین نمره‌ی هویت حرفه‌ای دانشجویان ترم ۷ اینترنشیپ ۱۱/۵ ± ۵۷/۶ و بالاتر از گروه غیر اینترنشیپ ۱۱/۶ ± ۵۷/۵ بود (جدول ۲).

اصفهان و شهید بهشتی که ۹۸ نفر در گروه اینترنشیپ و ۹۸ نفر در گروه غیر اینترنشیپ بود انجام شد و افرادی که شرایط ورود به مطالعه را داشتند وارد مطالعه گردیدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل: ۱. تمایل به شرکت در مطالعه، ۲. دانشجویان پرستاری ترم ۷ و ۸ و دانشجویان مهمان یا انتقالی که از شروع ترم ۷ به دانشکده انتقال داده شده باشند، ۳. دانشجویانی که بیش از ۶ ترم گذرانده باشند و معیارهای خروج شامل: ۱. عدم تمایل به شرکت در مطالعه، ۲. عدم تکمیل یا تکمیل ناقص پرسشنامه، ۳. دانشجوی مشغول به کار دانشجویی در طول زمان دوره اینترنشیپ خود انجام می‌دهند بود. جهت انجام مطالعه پس از دریافت لیست دانشجویان ترم ۷ و ۸ پرستاری از مسئولان مربوطه به صورت روش تصادفی طبقه‌ای ۹۸ نفر دانشجویان اصفهان (۴۹ نفر دانشجویان ترم ۷ و ۴۹ نفر دانشجویان ترم ۸) و ۹۸ نفر دانشجویان شهید بهشتی تهران (۴۹ نفر دانشجویان ترم ۷ و ۴۹ نفر دانشجویان ترم ۸) که پژوهشگر، عدد آخر شماره دانشجویی آنها عدد فردی بود را انتخاب کرد. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه دو قسمتی هویت حرفه‌ای پرستاران Hao و همکاران (۲۵) است. قسمت اول شامل پرسشنامه مربوط به اطلاعات فردی و قسمت دوم مربوط به هویت حرفه‌ای دانشجویان پرستاری دارای ۱۷ سؤال است که به بررسی سه بعد شخصی، بین فردی و تاریخی-اجتماعی که در ۵ عامل (خودنگاره حرفه‌ای (Professional self-image)، دستاوردهای شغل (مزایا و معایب) (Benefit of retention and risk of turnover)، مقایسه‌ی اجتماعی و خود انعکاسی (social comparison and self-reflection)، استقلال حرفه‌ای (Independence of career choice) و مدل‌سازی اجتماعی

جدول ۱. توزیع فراوانی برخی خصوصیات دموگرافیک افراد مورد مطالعه به تفکیک وضعیت آموزشی

متغیر	خصوصیت	اینترنشیپ تعداد کل: ۸۲ تعداد (درصد)	غیر اینترنشیپ تعداد کل: ۱۳۴ تعداد (درصد)	P
جنسیت	زن	۴۶ (۵۶/۱)	۷۶ (۵۶/۷)	۰/۹۲
	مرد	۳۶ (۴۳/۹)	۵۸ (۴۳/۳)	
وضعیت تأهل	متأهل	۸ (۹/۹)	۳ (۲/۲)	۰/۳
	مجرد	۷۳ (۹/۱)	۱۳۱ (۹۷/۸)	
وضعیت خوابگاهی	هستم	۲۸ (۳۴/۶)	۶۱ (۴۵/۵)	۰/۱۱
	نیستم	۵۳ (۶۵/۴)	۷۳ (۵۴/۵)	

جدول ۲. مقایسه‌ی سن و معدل افراد مورد مطالعه به تفکیک وضعیت آموزشی

متغیر	اینترنشیپ میانگین انحراف معیار	غیر اینترنشیپ میانگین انحراف معیار	P
سن (سال)	۲۲/۹۰ ۱/۳۲۰	۲۲/۸۳ ۱/۳۴۶	۰/۷
وضعیت معدل نیمسال فعلی	۱۶/۷ ۱/۵	۱۷/۶ ۰/۹	۰/۰۰۵

جدول ۳. ویژگی‌های پایه شرکت‌کنندگان به تفکیک وضعیت آموزشی (ایترنشیپ/غیرایترنشیپ)

متغیر	خصوصیت	ایترنشیپ (n = ۹۸)	غیرایترنشیپ (n = ۹۸)	P
جنسیت	زن	۵۵ (۵۶/۱)	۵۶ (۵۶/۷)	۰/۹۲
	مرد	۴۳ (۴۳/۹)	۴۲ (۴۳/۳)	
وضعیت تأهل	متاهل	۱۰ (۹/۹)	(۲/۲)	۰/۳۴
	مجرد	۸۸ (۹۰/۱)	۹۶ (۹۷/۸)	
وضعیت خوابگاهی	هستم	۳۴ (۳۴/۶)	۴۵ (۴۵/۵)	۰/۱۱
	نیستم	۶۴ (۶۵/۴)	۵۳ (۵۴/۵)	
سن (سال)		۲۲/۹۰ ± ۱/۳۲	۲۲/۸۳ ± ۱/۳۵	۰/۷۳
میانگین ± انحراف معیار		۱۶/۷ ± ۱/۵	۱۷/۶ ± ۰/۹	۰/۰۰۵
معدل نیمسال فعلی				
میانگین ± انحراف معیار				

داده‌های کیفی به صورت تعداد (درصد) گزارش شده‌اند و با آزمون χ^2 مقایسه شده‌اند. داده‌های کمی به صورت میانگین \pm انحراف معیار گزارش شده‌اند و با آزمون Independent sample T-test مقایسه شده‌اند. سطح معنی‌داری در تمامی آزمون‌ها $P < ۰/۰۵$ در نظر گرفته شد.

جدول ۴. نتایج تحلیل کوواریانس برای مقایسه‌ی نمره‌ی هویت حرفه‌ای دانشجویان ایترنشیپ و غیر ایترنشیپ پس از تعدیل متغیرهای مخدوشگر

P	غیر ایترنشیپ		ایترنشیپ		متغیر
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	
۰/۱۱	۵۱/۸	۱۳/۱	۵۴/۲	۱۳/۳	سال آخر
۰/۹۳	۵۷/۵	۱۱/۶	۵۷/۶	۱۱/۵	ترم ۷
۰/۰۳	۴۶/۷	۱۲/۲	۵۲/۰۸	۱۴/۱	ترم ۸

داده‌ها به صورت میانگین \pm انحراف معیار گزارش شده‌اند. مقایسه‌ی بین گروه‌ها با استفاده از تحلیل کوواریانس (ANCOVA) و پس از تعدیل اثر متغیرهای مخدوشگر انجام شد. سطح معناداری آماری $P < ۰/۰۵$ در نظر گرفته شد.

معنادار مشاهده شد. اما بین نمره‌ی هویت حرفه‌ای دانشجویان دانشگاه اصفهان تفاوت معناداری مشاهده نشد. این نتایج می‌تواند نشان‌دهنده‌ی تفاوت در نوع آموزش‌ها و همچنین نحوه‌ی اجرای دوره‌های ایترنشیپ و غیر ایترنشیپ در دو دانشگاه و عملکرد دانشجویان در دوره‌ها باشد.

همچنین نتایج پژوهش نشان داد که بین میانگین نمره‌ی کلی هویت حرفه‌ای دانشجویان ترم ۷ ایترنشیپ و غیر ایترنشیپ تفاوت معنادار مشاهده نشد. اما بین میانگین نمره‌ی کلی هویت حرفه‌ای دانشجویان ترم ۸ ایترنشیپ و غیر ایترنشیپ تفاوت معنادار مشاهده شد. بنابراین می‌توان استدلال کرد که آموزش‌های ارائه شده در ترم ۸ نقش بیشتری در تمایز دوره‌های ایترنشیپ و غیر ایترنشیپ دارد و تصور دانشجویان از هویت حرفه‌ای، در ترم ۸ به صورت متفاوت‌تری شکل می‌گیرد.

نتایج مطالعه‌ی غفاری و همکاران نشان داد که میانگین افزایش نمره‌ی کلی صلاحیت‌های بالینی و ابعاد آن به غیر از بعد دانش پژوهی در پایان ترم تحصیلی نسبت به قبل از شروع ترم تحصیلی بین دو گروه کارآموزی در عرصه و ایترنشیپ اختلاف معنی‌داری وجود دارد

نتایج تحلیل کوواریانس نشان داد که میانگین نمرات هویت حرفه‌ای در ترم ۷ برای گروه ایترنشیپ $(۱۱/۵ \pm ۵۷/۶)$ و غیرایترنشیپ $(۱۱/۵ \pm ۵۷/۶)$ تفاوت معناداری نداشت $(P = ۰/۹۳)$ اما در ترم ۸، میانگین نمره هویت حرفه‌ای گروه ایترنشیپ $(۱۴/۱ \pm ۵۲/۰۸)$ به طور معناداری بالاتر از گروه غیرایترنشیپ $(۱۲/۲ \pm ۴۶/۷)$ بود $(P = ۰/۰۳)$. (جدول ۳، ۴). این نتایج نشان می‌دهد که روش آموزش ایترنشیپ در ترم‌های پایانی می‌تواند تأثیر مثبتی بر هویت حرفه‌ای دانشجویان پرستاری داشته باشد.

بحث

پژوهش حاضر با هدف مقایسه‌ی تطبیقی هویت حرفه‌ای در دانشجویان پرستاری ایترنشیپ و کارآموزی در عرصه در دانشگاه‌های علوم پزشکی اصفهان و شهید بهشتی تهران در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳ انجام شد. نتایج نشان داد که بین نمره‌ی کلی هویت حرفه‌ای در دانشجویان ایترنشیپ و دانشجویان غیرایترنشیپ تفاوت معناداری مشاهده نشد.

نتایج پژوهش به تفکیک دانشگاه‌ها نشان داد که بین نمره‌ی هویت حرفه‌ای دانشجویان ترم ۷ و ۸ دانشگاه شهید بهشتی تفاوت

فضای آموزشی مثبت طراحی شبیه اینترنتشپ باشد که بیشتر در بالین هستند (۲۸).

بر اساس نتایج پژوهش‌ها، قرار گرفتن دانشجویان سال آخر پرستاری در محیط بالینی واقعی و تجربه‌ی شیفت‌های کاری می‌تواند به ارتقاء صلاحیت بالینی دانشجویان پرستاری کمک کند (۳). این فواید روش اینترنتشپ می‌تواند نقش مؤثری در شکل‌گیری هویت حرفه‌ای پرستاران داشته باشد.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج مطالعه‌ی حاضر و تأثیر روش اینترنتشپ در ارتقاء هویت حرفه‌ای دانشجویان ترم ۸ پرستاری بیش از روش کارآموزی در عرصه، پیشنهاد می‌گردد روش اینترنتشپ جهت کارآموزی بالینی دانشجویان ترم آخر پرستاری بکارگرفته شود. چراکه بکارگیری روش اینترنتشپ، باعث استفاده‌ی کمتر از تعداد اساتید بالینی و مهم‌تر از آن کم شدن شکاف تئوری بالین خواهد شد. از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به سخت بودن دسترسی و متقاعد کردن نمونه‌ها برای مشارکت در پژوهش اشاره کرد که پژوهشگر سعی کرد با توضیح اهداف پژوهش، مشارکت آن‌ها را جلب کند.

تشکر و قدردانی

مطالعه‌ی حاضر حاصل طرح پژوهشی مصوب معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با کد علمی ۲۴۰۲۳۱۰ می‌باشد. از دانشگاه‌های علوم پزشکی اصفهان و شهید بهشتی تهران بابت حمایت مالی آنان از این مطالعه قدردانی می‌شود.

و در گروه اینترنتشپ این افزایش بیشتر بود (۶).

شاید بتوان این مسأله را بدین صورت توجیه کرد که کسب هویت حرفه‌ای در بالین نیاز بیشتر به بودن در محیط واقعی و لمس وقایع و کسب تجربه دارد که نتایج نشان داد دستیابی به این موارد در طرح اینترنتشپ بیشتر اتفاق افتاده است ولی در مورد دانشجویان کارآموزی در عرصه چون بیشتر انتقال دانش از طرف استاد به دانشجویان صورت گرفته است و حضور دانشجویان در بالین به صورت مستقل کمتر بوده است، لذا فرصت رویارویی دانشجویان با چالش‌های مراقبتی درمانی و دستیابی به قدرت حل مسأله، تفکر انتقادی در جهت مدیریت فردی و مراقبتی و کسب صلاحیت کمتر اتفاق افتاده است. نتایج مطالعه‌ی حاضر با مطالعه‌ی Lin و همکاران که نشان دادند هویت حرفه‌ای و ارزش‌های حرفه‌ای، شایستگی بالینی و رفتارهای بالینی همبستگی مثبتی با یکدیگر دارند و هویت حرفه‌ای به طور مستقیم و غیر مستقیم بر رفتارهای بالینی دانشجویان پرستاری تأثیر می‌گذارد و باعث مداخلات هدفمندی می‌شود هم راستا بود. در واقع، بودن در بالین، باعث کسب هویت حرفه‌ای می‌شود با این تفاوت که در این مطالعه از طرح اینترنتشپ و کارآموزی در عرصه صحبتی نشده است (۲۷).

مطالعه‌ی دیگر توسط Zhu و همکاران نشان داد که مدیران پرستاری باید برای کارآموزان پرستاری یک محیط یادگیری بالینی با فضای آموزشی مثبت فراهم کنند تا هویت حرفه‌ای آنها افزایش یابد و در نهایت نگرش‌ها و تمایلات آنها در مورد ایمنی بیمار و رفتارهای مرتبط با ایمنی افزایش یابد. شاید بتوان گفت که یادگیری بالینی با

References

1. Trede F, Smith MJ. Teaching reflective practice in practice settings: students' perceptions of their clinical educators. *Teaching in Higher Education* 2012; 17(5): 615-27.
2. Megdar A, Amir Khanlou, Jafari, Salamat Hamdo. A review of religious orientation in nurses and nursing students [in Persian]. *JRH* 2022; 9(2): 71-80.
3. Khezri A, Abdi K, Sharifi H, Fathi FJ. The importance of collaborative clinical education models among nurses, a narrative review study [in Persian]. *Depiction of Health* 2018; 9(3): 223-32.
4. Hatlevik IKR. The theory-practice relationship: reflective skills and theoretical knowledge as key factors in bridging the gap between theory and practice in initial. *J Adv Nurs* 2012; 68(4): 868-77.
5. Scully NJ. The theory-practice gap and skill acquisition: An issue for nursing education. *Collegian* 2011; 18(2): 93-8.
6. Ghafari S, Atashi V, Taleghani F, Irajpour A, Sabohi F, Yazdani AJ. Comparison the effect of two methods of internship and apprenticeship in the field on clinical competence of nursing students [in Persian]. *Research in Medical Education* 2022; 14(1): 64-72.
7. Kahouei M, Firuzeh M, Alaei S, Ghazavi Shariat Panahi SS, Askari Majd Abadi H. Evidence-based information resources management skill among Iranian residents, internship and nursing students in urgent care. *Scientific Research and Essays* 2013; 6(22): 4708-13.
8. Tohidi S, Karimi Moonaghi H, Shayan A, Ahmadinia H. The effect of self-learning module on nursing students' clinical competency: A pilot study. *Iran J Nurs Midwifery Res* 2019; 24(2): 91-5.
9. Hickey MT. Preceptor perceptions of new graduate nurse readiness for practice. *J Nurses Staff Dev* 2009; 25(1): 35-41.
10. Mahmoudifar Y. Field clinical educations in the view of educational instructors and nursing students [in Persian]. *Educ Strategy Med Sci* 2009; 2(1): 5-6.
11. Aieen F, Hashemini A M, Moghadasi J. Preceptors and student's experiences on the implementation of

- perceptorship model in clinical practice [in Persian] *JNE* 2012; 1(1): 25-37.
12. Ahanchian M, Sharafi S, Vafae M, Hajiabadi F. Evaluate the Effectiveness of internship program in nursing student using Kirkpatrick's model [in Persian]. *J Res Med Educ* 2017; 9(1): 17-9.
 13. Parsh B. Characteristics of effective simulated clinical experience instructors: Interviews with undergraduate nursing students. *J Nurs Educ* 2010; 49(10): 569-72.
 14. Heravi M, Rejeh N, Anoosheh M, Alhani F. Nursing students' comprehension of community health nursing training in field: a qualitative research [in Persian]. *Iranian J Med Educ* 2011; 11(5): 526-38.
 15. Slay HS, Smith DA. Professional identity construction: Using narrative to understand the negotiation of professional and stigmatized cultural identities. *Human Relations* 2011; 64(1): 85-107.
 16. Opiri JA, Otundo JO. Career Identity Development Process: Experiences of African Immigrant Women in the USA. Examining the Career Development Practices and Experiences of Immigrants: IGI Global; 2021. p. 124-40.
 17. Tagawa M. Scales to evaluate developmental stage and professional identity formation in medical students, residents, and experienced doctors. *BMC Med Educ* 2020; 20(1): 40.
 18. Baraz-Pordanjani S, Memarian R, Vanaki Z. Damaged professional identity as a barrier to Iranian nursing students' clinical learning: a qualitative study. *Journal of Multidisciplinary Care* 2014; 3(3): 1-15.
 19. Kim CH, Kim JY. The effect of clinical practice belonging, satisfaction with major, and work values on career identity of nursing students. *J Korean Acad Soc Nurs Educ* 2020; 26(3): 259-68.
 20. Price SL. Becoming a nurse: a meta-study of early professional socialization and career choice in nursing *J Adv Nurs* 2009; 65(1): 11-9.
 21. Hoeve Yt, Jansen G, Roodbol P. The nursing profession: Public image, self-concept and professional identity. A discussion paper. *J Adv Nurs* 2014; 70(2): 295-309.
 22. Black B. Professional nursing: Concepts and challenges. Maryland Heights. Saunders; 2011.
 23. Henderson A, Cooke M, Creedy DK, Walker R. Nursing students' perceptions of learning in practice environments: A review. *Nurse Educ Today* 2012; 32(3): 299-302.
 24. Mohammadpour Y, Khalilzadeh H, Habibzadezadeh H, Ahangarzadeh Rezaee S, Rasooli D. The effect of employing clinical education associate model on clinical learning of nursing students [in Persian]. *Nursing and Midwifery Journal* 2010; 8(4): 229-37.
 25. Hao Y-F, Niu H-J, Li L-P, Yue S-J, Liu X-H. Measurement of professional identity in Chinese nursing students. *Int J Nurs Sci* 2014; 1(2): 137-44.
 26. Haghighat S, Borhani F, Ranjbar H, Naseri P. Evaluating the formation of professional identity in Iranian nursing students after implementation of a new curriculum. *Journal of Nursing and Midwifery Sciences* 2019; 6(3): 138-43.
 27. Lin H, Yang Q, Sun X, Ren Y, Wang S. Effect of clinical learning environment on professional identity in intern nursing students: A parallel multivariable mediation model. *Work* 2025; 82(1): 78-88
 28. Zhu J, Xie X, Pu L, Zo L, Yuan S, Wei L, et al. Relationships between professional identity, motivation, and innovative ability among nursing intern students: A cross-sectional study. *Heliyon* 2024; 10(7): e28515.

Comparative Comparison of Professional Identity in Nursing Students of Internship and Field Internship in Isfahan and Shahid Beheshti Universities of Medical Sciences in Tehran in 2023-2024

Golestaneh Rezaei¹, Atefeh Aalaei², Mahsa Bouzaripour³,
Ahmadreza Yazdanik⁴, Nasrin Selimian⁵

Original Article

Abstract

Background: The nursing curriculum consists of two parts: theoretical and practical training (to acquire clinical skills). In fact, the ultimate goal of this curriculum is nothing more than creating the ability to provide basic care and correctly implement the nursing process.

Methods: This is a four-group, one-stage cross-sectional study. The research sample consisted of 196 nursing students in the 7th and 8th semesters of the Isfahan and Shahid Beheshti faculties of nursing and midwifery in Tehran who met the entry requirements for the study and were selected using a stratified random sampling method. The research tool included a demographic information form and a questionnaire on professional identity of nursing students. descriptive and inferential statistical tests were used to analyze the data.

Findings: The research findings showed that the average professional identity scores in the 7th semester for the internship and non-internship groups did not differ significantly. However, in semester 8, the average professional identity score of the internship group was significantly higher than the non-internship group ($p = 0.03$).

Conclusion: The results of this study showed that the internship training method in the final semesters can have a positive effect on the professional identity of nursing students.

Keywords: Professional identity; Nursing students; Internship plan; Field training

Citation: Rezaei G, Aalaei A, Bouzaripour M, Yazdanik A, Selimian N. **Comparative comparison of professional identity in nursing students of internship and field internship in Isfahan and Shahid Beheshti Universities of Medical Sciences in Tehran in 2023-2024.** J Isfahan Med Sch 2026; 44(849): 18- 24.

1- MSc of Nursing, Internal-Surgical Nursing Department, Nursing, and Midwifery Sciences Development Research Center, Center, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran

2- MSc of Nursing, Internal-Surgical Nursing Department, School of Nursing and Midwifery, Nursing and Midwifery Care Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

3- PhD in Nursing, Assistant Professor, Department of Internal-Surgical Nursing, School of Nursing and Midwifery, Research Center for Nursing and Midwifery Care, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Tehran, Iran

4- PhD in Nursing, Assistant Professor, Special Nursing Department, Faculty of Nursing and Midwifery, Nursing and Midwifery Care Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

5- MSc in Biostatistics, Department of Epidemiology and Biostatistics, Faculty of Health, Nursing and Midwifery Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

Corresponding Author: Atefeh Aalaei, MSc of Nursing, Internal-Surgical Nursing Department, School of Nursing and Midwifery, Nursing and Midwifery Care Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran; Email: ms.aalaei@gmail.com